

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobkyně: **A. S. G.**

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2024, č. j. OAM-1701/ZA-ZA11-K03-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně podala dne 13. 12. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalovaný zamítl její žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Senegal se totiž nachází na českém seznamu bezpečných zemí původu a žalobkyně neunesla z toho plynoucí zvýšené důkazní břemeno. Neprokázala tedy, že v jejím případě nelze Senegal považovat za bezpečnou zemi původu.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně namítla, že žalovaný nepostupoval zákonným způsobem, neboť zamítnutí žádosti založil pouze na skutečnosti, že Senegal je zařazen na seznam bezpečných zemí původu. Posouzení, zda lze konkrétní zemi považovat za bezpečnou, není upraveno jen zákonem o azylu, ale také směrnicí Evropského parlamentu a rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „směrnice 2013/32/EU“). Tato směrnice definuje, za jakých podmínek lze třetí země považovat za bezpečné země původu. Zejména čl. 38 stanoví široký výčet podmínek, které musí taková třetí země splňovat, aby mohla být považována za bezpečnou. Nutností zohlednit směrnici 2013/32/EU se zabýval již Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 20. 10. 2021, sp. zn. 41 Az 58/2020.
3. Na žádném místě napadeného rozhodnutí se žalovaný nevěnuje podrobnějšímu posouzení, zda byl Senegal zařazen na seznam bezpečných zemí v souladu s evropským právem. Žalovaný se omezil na konstatování, že Senegal se nachází na tomto seznamu, obecně a soustavně zde nedochází k porušování lidských práv a občané zemi neopouštějí za účelem získání mezinárodní ochrany v jiných státech. Z napadeného rozhodnutí přitom není zřejmé, na základě jakých podkladů žalovaný k těmto závěrům došel.
4. Současnou situaci v Senegalu lze těžko považovat za ohleduplnou k dodržování lidských práv. Po vlně protestů v období od května roku 2023 došlo k uvěznění opozičního prezidentského kandidáta. Podle zprávy organizace HRW používaly ozbrojené složky „nadměrnou sílu“ k zajištění veřejného pořádku. Vzhledem k současné politické situaci v Senegalu je velké riziko, že žalobkyně, která je členkou politické strany PASTEF, bude ohrožena na životě a zdraví v rozporu s čl. 38 směrnice 2013/32/EU. Podle čl. 38 směrnice se musí členské státy přesvědčit, že osobě nehrozí riziko vážné újmy ve smyslu směrnice 2011/95/EU, v níž je vážná újma definována mimo jiné jako „mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest vůči žadateli v zemi původu“. Žalovaný se vyhodnocením tohoto rizika nezabýval, a proto nedodržel povinnost stanovenou v čl. 38 směrnice 2013/32/EU.
5. Také konstatování o dodržování lidských práv v Senegalu je velmi obecné a nepodložené. Senegal je nepochybně smluvní stranou mnoha lidskoprávních smluv, nicméně o jejich dodržování lze mít v situaci potlačování demonstrací výrazné pochybnosti. Nepřesné je také tvrzení, že občané Senegalu svou zemi neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 a § 14a zákona o azylu. Podle statistik je v letech 2004 až 2022 v České republice evidováno 33 žádostí o mezinárodní ochranu občany Senegalu, čímž se tato země řadí mezi africké země, jejichž státní příslušníci žádají o mezinárodní ochranu poměrně často.
6. Žalobkyně dále namítla, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav, a to konkrétně časový sled událostí, který vedl k jejímu odjezdu ze Senegalu. Při pohovoru k žádosti žalobkyně uvedla, že k útěku ze Ziguinchoru do Dakaru došlo v říjnu 2023. Tuto informaci ovšem neuvedla správně, neboť utekla již v září 2023 v bezprostřední návaznosti na uvěznění její kamarádky. V Dakaru poté kontaktovala organizaci AIESEC, která jí vystavila pozvání do České republiky, aby si mohla vyřídít studentské vízum. Žalovaný v napadeném rozhodnutí také uvedl, že žalobkyně v říjnu 2023 navštívila Guinea Bissau. Během pohovoru však žalobkyně uvedla, že do Guinea Bissau cestovala již v září 2023, což dokládá snímkem obrazovky svého telefonu.
7. Nesprávná jsou také zjištění ohledně okolností jejího útěku ze Ziguinchoru do Dakaru.

Žalovaný zpochybnil, že se žalobkyně v době pokusu o zadržení skutečně nacházela v Ziguinchoru, neboť v žádosti o studentské vízum uvedla adresu v Dakaru, byla v té době zaměstnaná v dakarské firmě a nevěděla, zda se v Ziguinchoru nacházejí ulice a čísla domů. Žalobkyně k tomu uvedla, že v Dakaru bydlela přechodně, nebyla zde oficiálně hlášena, ale fyzicky se zde nacházela. Nešlo ovšem o její bydliště a v době pokusu o zadržení se nacházela v Ziguinchoru. Tehdy skutečně pracovala pro společnost, která měla sídlo v Dakaru, pracovala ovšem na dálku ze Ziguinchoru. K nevědomosti o názvech ulic a číslech domů uvedla, že v mnoha afrických městech nejsou ulice a domy popsány. Nemohla tedy o nich mít povědomí, neboť v Ziguinchoru žádné nejsou.

8. Žalovaný rovněž zpochybnil neplánovanost útěku žalobkyně do Dakaru a následného odjezdu do České republiky, neboť se jednalo *de facto* o služební cestu. K cestě na ambasádu dostala svolení od svého zaměstnavatele, který jí také proplatil náklady na cestu. Žalobkyně si není vědoma toho, že by se o vyřízení víza svému zaměstnavateli zmiňovala, natož že by si nechala proplácet cestu. To, že si žalobkyně vyřídila vízum a její cesta byla plánovaná, jí nelze přikládat k tíži. Bez víza by nebyla ani vpuštěna na palubu letadla. Skutečnost, že byla schopna odcestovat letecky, aniž by jí v tom bránily státní orgány, také nesvědčí o tom, že by bezpečnostní složky po žalobkyni nepátraly. Nesprávný je i argument, že senegalské státní orgány by po neúspěšném pokusu o zadržení žalobkyně okamžitě zneplatnily její pas či ji zařadily na seznam osob se zákazem vycestování. Žalovaný může těžko předvídat konkrétní kroky senegalských státních orgánů a jedná se tak o nepodložené teorie.
9. Žalobkyně má za to, že její situace naplňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
10. Je členkou opoziční strany PASTEF, účastnila se demonstrací v květnu 2023 a na svých sociálních sítích sdílí protivládně namířené příspěvky, což dokládá fotografiemi. Členové strany PASTEF čelí násilnému chování ze strany státních orgánů. Během demonstrací na jaře 2023 bylo několik demonstrantů zabito a další stovky neoprávněně zatčeny. V návaznosti na násilné potlačování demonstrací došlo k zatýkání odpůrců vládní strany. Mezi zatčenými se ocitla i kamarádka žalobkyně, což v žalobkyni vzbudilo obavy o vlastní bezpečí, které se vyostřily při pokusu o její zadržení v září 2023. Žalobkyně je sice pouze řadovou členkou strany, to ovšem nijak nevylučuje riziko, kterému může při návratu do vlasti čelit.
11. Žalobkyně si uvědomuje, že se nachází v důkazní nouzi a nemá jak prokázat, že se zadržení kamarádky a pokus o zadržení žalobkyně skutečně odehrál. Žalovaný měl ovšem povinnost vycházet primárně z její výpovědi, jejíž věrohodnost rozporoval s odkazem na pochybnosti o jejím útěku ze Ziguinchoru do Dakaru a o následném vycestování ze Senegalu. V napadeném rozhodnutí žalovaný věnoval mnohem více prostoru znevěrohodnění výpovědi žalobkyně než prozkoumání současné situace v Senegalu. Vzhledem k tomu, že žalovaný zamítl žádost s odkazem na bezpečnost země původu žalobkyně, dalo by se očekávat, že aktuální situaci v Senegalu bude věnovat mnohem více prostoru.
12. Žalovaný se naopak vůbec nezabýval oprávněností obav žalobkyně z pronásledování. Žalobkyně se prozatím nestala přímým terčem násilného jednání ze strany senegalských státních orgánů, k pokusu o zadržení ovšem došlo. Odůvodněný strach z pronásledování

přitom nemusí vycházet výlučně z vlastní zkušenosti žadatele. Velká část žadatelů utíká z preventivních důvodů, aby se vyhnula možnému riziku v budoucnu. Žalobkyně má tedy za to, že žalovaný nepostupoval zákonným způsobem, neboť při rozhodnutí podle § 16 odst. 2 zákona o azylu nedodržel normy evropského práva a také nedostatečně a nesprávně zjistil skutkový stav.

13. Žalobkyně navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného a repliky žalobkyně

14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že vycházel ze skutkových tvrzení učiněných žalobkyní v průběhu správního řízení. Žalobkyně po řádném poučení dostala poměrně značný prostor pro to, aby správnímu orgánu sdělila vše, co ji k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedlo. Žalovaný byl nucen zkonstatovat, že výpověď žalobkyně vykazuje řadu významných rozporů, které jsou v napadeném rozhodnutí podrobně rozvedeny, a v důsledku toho považuje výpověď žalobkyně v mnohém za nevěrohodnou.
15. Žaloba podrobně reaguje na zjištěné nesrovnalosti a snaží se o regulaci výpovědi prostřednictvím doplnění řady detailů tak, aby výpověď získala zcela nové obrysy, a obsahově vyvrátila závěry správního orgánu. Podle žalovaného žalobkyně na základě informací, které vedly k neudělení mezinárodní ochrany, v žalobě předešla modifikovaný azylový příběh s důrazem na doplnění těch detailů azylového příběhu, které mohou v návaznosti na závěry obsažené v napadeném rozhodnutí azylový příběh dotvořit požadovaným směrem. Podle názoru žalovaného jde o nepřipustné rozšiřování skutkových tvrzení s cílem posunout obsah výpovědi žalobkyně novým směrem a dosáhnout tak příznivějšího rozhodnutí ve věci.
16. K argumentaci, že by měl žalovaný posoudit, zda byla země zařazena na seznam bezpečných zemí důvodně, žalovaný uvedl, že seznam bezpečných zemí je vytvářen přísně podle příslušných evropských standardů a v souladu s unijní legislativou. Žalovaný nemá pravomoc zpochybňovat zákonodárný proces a rozhodovat v rozporu s platnou právní úpravou. Pokud se žalobkyně domnívá, že země jejího původu byla na seznam zařazena nesprávně, je třeba iniciovat řízení, jehož výsledkem bude zrušení takového právního předpisu. Tímto řízením však nemůže být řízení o udělení mezinárodní ochrany.
17. Žalovaný uzavřel, že tvrzení žalobkyně nesvědčí o okolnostech, pro něž by měla mít jakékoliv obavy v případě návratu do země původu, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.
18. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.
19. Žalobkyně v replice k vyjádření žalovaného nad rámec již uvedeného doplnila, že v žalobě pouze reagovala na argumenty, kterými žalovaný odůvodnil nedůvěryhodnost žalobkyně. Jediný údaj, který vyvrátila, byl měsíc jejího útěku ze Ziguinchoru do Dakaru. Stejně tak vysvětlila, z jakého důvodu nevěděla název ulice a číslo svého domu v Ziguinchoru, proč při vyřizování víza uvedla adresu v Dakaru, nebo proč má její zaměstnavatel sídlo v Dakaru. Dále uvedla, že nutnost zohlednění procedurální směrnice při posuzování bezpečné země původu dovodil ve svém rozsudku nejen Krajský soud v Brně, ale také například Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 30. 12. 2022, č. j. 48 Az 1/2022-28, nebo Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 16. 12. 2021, č. j. 60 Az 56/2021-43.

IV. Soudní jednání

20. Během jednání konaného dne 26. 9. 2024 žalobkyně shrnula důvody, pro které podala žádost o mezinárodní ochranu, a opětovně popsala situaci panující v zemi původu v době jejího odjezdu. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Napadené rozhodnutí považuje za správné a zákonné.
21. Po konstatování podstatných okolností projednávané věci soud přistoupil k provedení důkazů listinami, které žalobkyně přiložila k žalobě. Z listiny na č. l. 15 soudního spisu soud zjistil, že se jedná o fotografii, na které je zachycena žalobkyně a text ve francouzském jazyce, z něhož vyplývá, že žalobkyně v září 2023 učinila cestu do Guinea Bissau. Z listiny na č. l. 16 soudního spisu nazvané „*žalobkyně na demonstraci v Dakaru, 12. 5. 2023*“ soud zjistil, že se jedná o fotografii, na které je zachycena žalobkyně s vlajkou v ruce nacházející se v davu dalších osob. Z listin na č. l. 17-20 soudního spisu soud zjistil, že se jedná o fotografie příspěvků na účtu žalobkyně na sociální síti Twitter. Zachyceny jsou příspěvky žalobkyně ve francouzském jazyce. Jedná se o příspěvky na podporu politické strany PASTEF a opozičního prezidentského kandidáta Ousmane Sonko.
22. Soud také provedl důkaz listinou, kterou žalobkyně předložila při jednání. Z této listiny soud zjistil, že se jedná o žádost žalobkyně o udělení krátkodobého víza z důvodu účasti na dobrovolnické stáži v České republice jako členka organizace AIESEC.
23. V závěrečném návrhu účastníci setrvali na svých návrzích vznesených v žalobě, resp. ve vyjádření k žalobě. Žalobkyně doplnila, že vše, co chtěla, je, aby její země byla v klidu. V době, kdy probíhalo správní řízení, byla situace taková, že by jí v případě návratu hrozilo nebezpečí uvěznění či zabití. Nyní je její země bezpečná, neboť u moci již není tehdejší prezident. Naopak je u moci politická strana PASTEF. Žalobkyně nicméně v Africe nic nemá, přišla o svůj dům, je sirotek. Jediné přání žalobkyně je vrátit se do školy, aby zde mohla studovat. Nyní trpí úzkostmi a depresemi.

V. Posouzení věci krajským soudem

24. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného. Žalobu shledal nedůvodnou.
25. Krajský soud vycházel z následujících skutkových zjištění plynoucích z předloženého správního spisu.
26. Žalobkyně je státní příslušnicí Senegalské republiky. O udělení mezinárodní ochrany v České republice požádala dne 13. 12. 2023 a důvodnost své žádosti odvíjela od obav ze zadržení senegalskými státními orgány a z případného zabití, neboť je členkou opoziční strany PASTEF.
27. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla, že je muslimského náboženského vyznání, mluví anglicky, francouzsky a jazykem wolof a je členkou politické strany PASTEF. Jedná se o opoziční stranu proti aktuálnímu prezidentovi. Jejím posledním místem bydliště ve vlasti bylo město Ziguinchor. Nevěděla však, zda jsou v tomto městě ulice a čísla popisná. Dříve již území některých členských států Evropské unie navštívila. Během června a července 2023 byla v České republice, v Paříži, ve Španělsku, Itálii a Německu, neboť je předsedkyní mládežnické organizace

v Senegalu s názvem AIESEC. Jedná se o organizaci, která rozvíjí vedení lidí a žalobkyně se účastnila dobrovolnického programu v Praze. V rámci toho využila možnosti cestovat po Evropě. Za důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu označila skutečnost, že je členkou opoziční politické strany a v únoru 2024 se budou v Senegalu konat prezidentské volby. Nynější prezident chce obhájit svůj mandát a likvidovat opozici. Členové opozice jsou zatýkáni, vězněni i zabíjeni. Sama žalobkyně měla být zadržena. Upozornili ji na to sousedi a ona utekla oknem. Podařilo se jí poté vycestovat do hlavního města, zařídit si potřebné dokumenty a vycestovat do České republiky.

28. Při pohovoru k žádosti dne 18. 12. 2023 žalobkyně tato tvrzení dále rozvedla. Uvedla, že před listopadovým odletem do České republiky navštívila ještě Jihoafrickou republiku, poté byla dva týdny v Senegalu a v září cestovala do Guinea Bissau. Problémy s vycestováním neměla. Členkou politické strany PASTEF je od března 2021. V tomto období byl uvězněn opoziční prezidentský kandidát, byl obviněn ze znásilnění dívky a začaly se proti tomu konat protesty. Členství doložila odkazem na svůj twitterový účet, kde má uvedeno, že je také členkou hnutí Free Senegal. Je řadovou členkou politické strany PASTEF.

29. K pokusu o její zadržení uvedla následující. Mělo k němu dojít v říjnu 2023. Žalobkyně se domnívá, že ji měla zadržet policie, která byla ale v civilu. Měsíc předtím byla zadržena její nejlepší kamarádka. Žalobkyně byla ovšem v politických projevech aktivnější než ona, a proto se na zadržení připravovala. Po říjnovém incidentu problémy s opuštěním Senegalu neměla, neboť se domnívá, že policisté v civilu by ji na letišti nezadrželi. Myslí si to proto, že na letišti je možné, aby incident někdo natočil, a dostal se do médií. To současná vláda nechce, jelikož se snaží udržovat dobrý dojem. Jinak se v rámci politických aktivit snažila podporovat jejich kandidáta, vybírali na něj peníze, podporovali ho ve všech aktivitách a vždy, když byl vězněn. Podporovali jej také na sociálních sítích a organizováním kampaně. Obavy má z toho důvodu, že dochází k pronásledování opozice, lidé jsou zatýkáni, vězněni a zabíjeni. Problémy v souvislosti s politickými aktivitami začala mít osobně v květnu 2023. Tehdy došlo ke střetu s policií, prezident označil opozici za teroristy a mělo se proti opozici postupovat stejně jako k teroristům. Boje s policií trvaly tři dny, policie rozháněla demonstranty pomocí plynu, přičemž opozice se snažila vystupovat proti třetímu volebnímu období aktuálního prezidenta. Protest se konal v Dakaru, účastnilo se jej více než milion lidí a bylo zabito 16 lidí. Aktuální situace v souvislosti s blížícími volbami eskalovala a opoziční kandidát byl neustále obviňován, aby byl zdiskreditován a vězněn. V případě návratu do vlasti by žalobkyni hrozilo uvěznění a případně zabití. Myslí si, že je hledanou osobou, neboť se jí policie snažila v říjnu zadržet. Jiné konkrétní potíže ve vlasti neměla.

30. Po právní stránce krajský soud posoudil věc následovně.

31. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,

1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,

2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,

3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
32. Jako zjevně nedůvodná se zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li, že v jeho případě tento stát za bezpečnou zemi považovat nelze (§ 16 odst. 2 zákona o azylu). Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
33. Ministerstvo stanoví vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce (§ 86 odst. 4 zákona o azylu).
34. Právě shrnutá úprava obsažená v zákoně o azylu má základ v procedurální směrnici. Podle bodu 40 preambule, pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak. Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu je obsažen v § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Jednou ze zemí nacházejících se na uvedeném seznamu je také Senegal.
35. Pokud tedy žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu musí mít možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Za tímto účelem musí žadatel prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení [...] tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70).
36. Krajský soud předně konstatuje, že žalovaný se řádně zabýval posouzením, zda jsou v případě Senegalu splněny podmínky pro zařazení této země na seznam bezpečných zemí původu. Žalovaný při tomto hodnocení vycházel jak z vymezení těchto podmínek v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, tak v čl. 37 odst. 1 směrnice 2013/32/EU. Žalobkyně namítla, že není zřejmé, na základě jakých podkladů žalovaný dospěl k závěrům, že v Senegalu nedochází k porušování lidských práv a že občané zemi neopouštějí za účelem získání mezinárodní ochrany. Tato námitka není důvodná, neboť zpráva *Hodnocení Senegalu jako bezpečné země původu, říjen 2023* obsahuje dostatečné množství zdrojů, kterými žalovaný závěry obsažené v této zprávě podložil. Nedůvodná je

rovněž námitka, že se žalovaný nezabýval hodnocením rizika vzniku vážné újmy mimo jiné v podobě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání vůči žalobkyni v zemi původu. Také toto hodnocení je v příslušné zprávě o zemi původu obsaženo, a to v části „2.1 *Dodržování lidských práv*“ s odkazem na zprávy organizace Freedom House a Ministerstva zahraničních věcí USA.

37. Podstatnou otázkou v této věci bylo především, zda žalobkyně prokázala, že v jejím konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti země původu uplatnit neměla.
38. Také v tomto hodnocení se krajský soud ztotožnil se žalovaným. Žalobkyní tvrzené skutečnosti nepředstavují hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Nejsou tedy ani způsobily vyvrátit domněnku Senegalu jako bezpečné země původu. Není sporu obecně o tom, že žalobkyně byla členkou politické strany PASTEF, že tuto politickou stranu podporovala, ať účastí na demonstracích, účastí na aktivitách na podporu politických kandidátů této strany, nebo i sdílením příspěvků na sociálních sítích. Ostatně tyto skutečnosti nijak významně nezpochybnil ani žalovaný v napadeném rozhodnutí. Podpůrně je pak žalobkyně prokázala i listinami přiloženými k žalobě, jimiž soud provedl důkaz při jednání. Zásadním důvodem, proč žalobkyně důkazní břemeno neunesla, a nevyvrátila ve vztahu ke své osobě domněnku Senegalu jako bezpečné země původu, je nedostatečná závažnost jejích tvrzení pro to, aby bylo vůbec možné uvažovat o hrozbě pronásledování či vzniku vážné újmy. Tím soud nevyklučuje, že v období, kdy žalobkyně opustila Senegal, mohlo docházet k zatýkání čelních představitelů opoziční strany, či účastníků demonstrací. Soud však ve shodě se žalovaným nedospěl k závěru, že by bylo možné na základě skutečností uvedených žalobkyní v průběhu správního řízení důvodně předpokládat, že by takové hrozbě mohla čelit také žalobkyně.
39. Je tomu tak především proto, že žalobkyně své obavy odvozovala od zadržení její kamarádky. Tyto obavy jsou však značně nekonkrétní, neboť není zřejmé, na základě čeho byla kamarádka žalobkyně zadržena, a proč by právě z tohoto důvodu měla být ohrožena zatčením také žalobkyně. Za čistě spekulativní soud považuje obavu ze zatčení, které by mělo proběhnout tím způsobem, že by policisté sami od sebe cíleně žalobkyni vyhledali (v jejím domově či jinde). Za daných okolností tuto variantu soud považuje za krajně nepravděpodobnou. Sama žalobkyně uvedla, že opoziční politickou stranu podporovala dlouhodobě, opakovaně se účastnila demonstrací či jiných politických aktivit a sdílela za tímto účelem pravidelně i příspěvky na sociálních sítích. Z jejích tvrzení ovšem nevyplývá, že by s ohledem na tyto aktivity čelila dříve jakýmkoliv problémům v zemi původu (relevantním z hlediska důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany).
40. Soud také poukazuje na to, že žalobkyně byla předsedkyní mezinárodní neziskové organizace AIESEC, tuto činnost vykonávala veřejně a za tímto účelem také opakovaně bez obtíží cestovala ze země původu a opět se navracela, a to mimo jiné letecky. Jak vyplývá z cestovního dokladu žalobkyně, tyto cesty učinila i po protivládních demonstracích v květnu 2023, neboť žalobkyně vycestovala například v srpnu 2023 do Jihoafrické republiky či získala vízum pro pobyt od 15. 5. 2023 do 15. 7. 2023 na území České republiky. Ze stáží v České republice se žalobkyně do země původu vrátila, aniž by již tehdy požádala o udělení mezinárodní ochrany. Následný odjezd ze Senegalu v listopadu 2023 poté uskutečnila po osobním podání žádosti o udělení víza na základě pozvání AIESEC Praha za účelem účasti na projektu, při kterém měla žalobkyně prezentovat svou zemi. Tímto pozváním žalobkyně disponovala již od 20. 9. 2023, přičemž i podle

cestovního dokladu i poté uskutečnila cestu do Guinea Bissau a zpět do Senegalu. Soud má ve shodě se žalovaným za to, že tento sled událostí a okolností, které odjezdu předcházely, nesvědčí o akutní hrozbě, které by žalobkyně měla v zemi původu tehdy čelit.

41. Je třeba dát za pravdu žalovanému v tom, že závažnost tvrzení žalobkyně o útěku do Dakaru rovněž umenšuje skutečnost, že v období od 2. 8. 2023 do 30. 10. 2023 pracovala v dakarské společnosti. Ačkoli žalobkyně tvrdí, že pracovala vzdáleně a práci vykonávala z města Ziguinachor, lze důvodně předpokládat, že se v Dakaru musela nacházet alespoň příležitostně, a to minimálně při jejích odletech do zahraničí. Pokud by žalobkyně skutečně měla být takto hledanou osobou, bylo by pro senegalské státní orgány o to snadnější žalobkyni zadržet právě v Dakaru. K takovému incidentu ovšem ani dle tvrzení žalobkyně nedošlo.
42. O tom, že by žalobkyně měla čelit konkrétním problémům v zemi původu, nevypovídají ani podklady (fotografie a novinové články), které zaslala žalovanému v rámci svého vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí. Soud souhlasí se žalovaným, že z těchto listin není patrné, jaký vztah mají k osobě žalobkyně, neboť k nim žalobkyně neposkytla žádný komentář, nebo se týkají doby, kdy se žalobkyně ani nenacházela na území Senegalu.
43. Soud dále konstatuje, že účastníci řízení se shodují také v tom, že v Senegalu došlo ke změně politické situace. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že dříve vězněný opoziční prezidentský kandidát byl propuštěn. Žalobkyně sama při jednání uvedla, že nyní je její země původu bezpečná, neboť u moci již není tehdejší prezident, a naopak je u moci politická strana PASTEF. Jedná se o politickou stranu, jejíž členkou je také žalobkyně, a kvůli jejíž podpoře mělo žalobkyni hrozit pronásledování či vážná újma. Přestože soud je povinen vycházet ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), představují tyto skutečnosti další z důvodů, proč žalobkyni nebezpečí (které namítala v žalobě) nebude v případě návratu do země původu hrozit.
44. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že nemá v zemi původu dům a přála by si na území České republiky studovat, je nutno konstatovat, že se nejedná o důvody, které by nesly význam z hlediska některého z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu. Pro případný pobyt na území České republiky za účelem studia je třeba, aby žalobkyně postupovala dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.
45. Nad rámec uvedeného krajský soud konstatuje, že jakkoliv nemíní zlehčovat psychické obtíže žalobkyně (úzkosti, deprese), je nucen konstatovat, že ani tyto zdravotní problémy k udělení mezinárodní ochrany vést nemohou. Obecně platí podle rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Paposhvili v. Belgie* ze dne 13. 12. 2016 (č. stížnosti 41738/10), že žadateli může být udělena doplňková ochrana ve velmi výjimečných případech, ve kterých čl. 3 Úmluvy znemožňuje vyhoštění, a to pouze za situace, kdy je vyhošťována vážně nemocná osoba, u níž závažné důvody zakládají domněnku, že ačkoliv není v bezprostředním ohrožení života, nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představuje riziko skutečnému nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. Psychické obtíže žalobkyně ovšem těmito závažnými důvody být nemohou a jejich léčba může probíhat i v zemi původu žalobkyně.

VI. Závěr a náklady řízení

46. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
47. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. září 2024

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně